

Brusel 3. října 2025
(OR. en)

13319/25

ENER 466
COMPET 927
CLIMA 373
PROCIV 120
ENV 902

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Elektrifikace jako hnací síla konkurenceschopné a čisté transformace – výměna názorů

S ohledem na zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika) konající se dne 20. října 2025 naleznou delegace v příloze informativní poznámku předsednictví o elektrifikaci jako hnací síle konkurenceschopné a čisté transformace.

Souvislosti

S podílem 25 % na celkové spotřebě energie v EU patří odvětví průmyslu k těm největším spotřebitelům energie. Toto odvětví je i nadále silně závislé na fosilních palivech, která v roce 2023 představovala více než polovinu jeho spotřeby energie¹. Nedávná energetická krize a bezprecedentní volatilita cen odhalily naši závislost na dovozu fosilních paliv, v důsledku čehož jsou energeticky náročná odvětví zranitelná. Vzhledem k rostoucí celosvětové konkurenci závisí budoucí konkurenceschopnost a odolnost evropského průmyslu na jeho schopnosti dekarbonizace prostřednictvím postupného ukončení používání fosilních paliv a jejich nahrazení účinnějšími evropskými zdroji čisté energie. Tato skutečnost vyplývá jak z Draghiho zprávy, tak z Dohody Komise o čistém průmyslu.

Elektrifikace má potenciál být klíčovou hnací silou odolnějšího, konkurenceschopnějšího a klimaticky neutrálnějšího průmyslu. Zvýšení schopnosti průmyslu reagovat na cenové signály a řídit spotřebu energie flexibilním způsobem nejen posiluje jeho konkurenceschopnost, ale také přispívá k celkové odolnosti a účinnosti energetického systému.

V Akčním plánu Komise pro cenově dostupnou energii² se zdůrazňuje, že je třeba výrazně rozšířit čistou energii a elektrifikaci, přičemž ústředním bodem by měla být energetická účinnost. Z tohoto důvodu se očekává, že Komise v prvním čtvrtletí roku 2026 předloží akční plán pro elektrifikaci, v němž nastíní nezbytné další kroky k urychlení elektrifikace.

¹ [Eurostat \(2023\): Final energy consumption in industry - detailed statistics \(Konečná spotřeba energie v průmyslu – podrobné statistiky\).](#)

² Dokument COM(2025) 79 final.

Nabízí se tak vhodná příležitost k výměně názorů na program elektrifikace a k poskytnutí podnětů Komisi před tím, než bude akční plán předložen. Elektrifikace je rovněž klíčovou hnací silou dekarbonizace v odvětví dopravy a vytápění. Vzhledem k tomu, že s elektrifikací jednotlivých odvětví jsou spojeny různorodé příležitosti a výzvy, a tudíž i různá politická řešení, je nutné uplatňovat podrobný analytický přístup. Tato diskuse se proto zaměří na elektrifikaci průmyslu, neboť jeho konkurenceschopnost představuje obzvláště naléhavý problém.

Diskuse o rámci pro období po roce 2030 se rovněž týká zajištění vhodné kombinace přístupů, které mohou nákladově efektivním způsobem stimulovat pokrok a zároveň zajistit prostor pro inovace a zohlednění vnitrostátních specifik. To vyžaduje rovnováhu mezi stanovením cílů a regulační flexibilitou. Vzhledem k naléhavé potřebě urychlit přechod od fosilních paliv na čistou energii je cílem naší diskuse určit vhodný rámec pro urychlení nákladově efektivní elektrifikace v odvětvích s nejvyšším potenciálem a pro řešení možných překážek.

Potenciál elektrifikace průmyslu

Z analýz vyplývá, že technický potenciál přímé elektrifikace v Evropě by do roku 2035 mohl dosáhnout 60 až 90 % celkové poptávky po energii v odvětví průmyslu³. Tato transformace zahrnuje nahrazení procesů založených na fosilních palivech elektrickými alternativami. Více než 60 % výše uvedené poptávky již mohou pokrýt stávající technologie, jako jsou elektrické kotle, tepelná čerpadla a elektrické obloukové pece. Aby však bylo možné tento potenciál využít, musí být vytvořeny vhodné základní podmínky. Patří mezi ně investice, účinné pobídky a efektivní využívání a rozšiřování elektrizační soustavy.

³ [Giuli, M. \(2024\): Direct electrification of industrial process heat: An assessment of technologies, potentials and future prospects for the EU \(Přímá elektrifikace technologického tepla: posouzení technologií, potenciálu a budoucích vyhlídek pro EU\), Agora Industry, 11. prosince.](#)

Současně by mělo být vynaloženo další úsilí o urychlení inovací v oblasti elektrifikovaných řešení pro vysokoteplotní procesy a zároveň vytvořeny vhodné podmínky pro zbývající procesy, u nichž je elektrifikace obtížná, aby bylo možné využívat jiné způsoby dekarbonizace nákladově efektivním způsobem. O elektrifikaci lze uvažovat pouze tehdy, pokud je elektřina dostupným zdrojem energie pro průmysl a další odběratele. To vyžaduje větší úsilí v oblasti opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti elektřiny, jako je urychlení zavádění domácích zdrojů s nízkými mezními náklady, například obnovitelných zdrojů a jaderné energie, posílení elektrizační soustavy a rozšíření skladovacích kapacit s cílem snížit celkové náklady systému.

Rámcové podmínky pro podporu elektrifikace

Investice do elektrifikace a flexibilních řešení často vyžadují značné počáteční kapitálové výdaje (CAPEX). Patří mezi ně obvykle výdaje na modernizaci či nahrazení stávajícího vybavení a infrastruktury alternativami na elektrický pohon. Elektrifikace proto vyžaduje jak soukromé, tak veřejné financování, aby bylo možné překonat nedostatek investic a stimulovat transformaci průmyslu ve velkém měřítku.

Nedávno přijatý rámec státní podpory Dohody o čistém průmyslu (CISAF) přispěl ke snížení rizikovosti soukromých investic do čistých technologií a do dekarbonizace průmyslu. Tento rámec umožňuje využívat veřejné nástroje, jako jsou záruky, úvěry a kapitál, s cílem přilákat soukromý kapitál do projektů, které urychlují přechod na klimaticky neutrální ekonomiku a zároveň udržují konkurenceschopnost evropského průmyslu ve světě a snižují ceny elektřiny.

Banka pro dekarbonizaci průmyslu, jež má být brzy zřízena, by měla zastávat ústřední úlohu při usnadňování přechodu evropského průmyslu na elektrifikované alternativy. Očekává se, že poskytováním nízkonákladových úvěrů, grantů a záruk banka riziko investic sníží. Vzhledem k tomu, že se uvedený rámec vyvíjí, je i nadále nutné posoudit, zda jsou k urychlení zavádění elektrifikace zapotřebí další finanční nástroje nebo podpůrné mechanismy.

Kromě toho se rozhodnutí týkající se elektrifikace průmyslu odvíjí od toho, že při procesech využívajících elektřinu namísto fosilních paliv se počítá s nižšími provozními náklady (OPEX). V tomto ohledu hraje významnou roli rozdíl v cenách elektřiny a plynu, ale také další faktory, jako je flexibilita.

I když jsou v mnoha odvětvích možnosti flexibility omezené, zvýšení schopnosti průmyslu reagovat na dynamické cenové signály a účastnit se trhů s flexibilitou prostřednictvím řízení spotřeby energie na základě provozní flexibility může pomoci snížit provozní náklady a vytvořit nové toky příjmů a zároveň přispět ke zvýšení stability a spolehlivosti elektrizační soustavy. I odvětví, která se potýkají s problémy při přizpůsobování výroby, mohou investovat do jejich řešení, například do datových platforem, baterií na místě nebo zásobníků tepla. Tato dodatečná aktiva mohou přispět ke zkrácení doby návratnosti investic do elektrifikace.

Reforma uspořádání trhu s elektřinou v EU v roce 2024 představuje významný pokrok, pokud jde o podporu flexibility. Zajišťuje přístup průmyslu a agregátorů na trh, ukládá povinnost provádět vnitrostátní posouzení potřeb flexibility a zavádí kapacitní mechanismy pro nefosilní flexibilní zdroje. Posiluje také úlohu agregátorů a podporuje místní trhy s flexibilitou v zájmu řešení omezení elektrizační soustavy.

Očekává se, že Komise nařízení přezkoumá do 30. června 2026. Tento přezkum je příležitostí k posouzení, zda jsou zapotřebí dodatečná opatření k dalšímu posílení pobídek pro nákladově efektivní elektrifikaci průmyslu a flexibilitu.

Klíčové otázky pro diskusi

1. Jak nejlépe zajistit vytvoření vhodného rámce pro elektrifikaci průmyslu, abychom podpořili správné pobídky k investicím a k adaptaci výroby a zároveň průmyslovým odvětvím umožnili reagovat na cenové signály a spotřebovávat energii flexibilním způsobem?
 2. Které segmenty nebo průmyslová odvětví mají největší potenciál pro rychlou elektrifikaci a jaká konkrétní opatření by měla být přijata v rámci budoucí strategie Komise pro elektrifikaci na podporu elektrifikace průmyslu?
-